

Regionfullmäktige i Region Skåne

Revisionsberättelse för år 2022

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder och genom utsedda revisorer respektive lekmannarevisorer i den verksamhet som bedrivits i regionens företag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Vi ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper, att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och revisionens reglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Granskningen har bestått av dels grundläggande granskning av samtliga nämnder och styrelser, dels ett antal fördjupningsgranskningar.

Grunderna för att rikta anmärkning och eller avstyrka ansvarsfrihet är enligt god revisionsred i kommunal verksamhet:

- Bristande måluppfyllelse – verksamhet
- Bristande måluppfyllelse – ekonomi
- Ohörsamhet/obstruktion
- Icke lagenlig verksamhet, brottslig gärning
- Brister i styrning och intern kontroll av verksamhet
- Brister i styrning och intern kontroll av ekonomi
- Otillräcklig beredning av ärenden
- Obehörigt beslutsfattande
- Ej rättvisande redovisning

Regionstyrelsen

Årsredovisning

Årsredovisningen innehåller två separata resultat- och balansräkningar. En av dessa, benämnd blandmodellen, följer svensk lagstiftning medan den andra, som benämns fullfonderingsmodellen, följer internationellt vedertagen redovisningspraxis. Skillnaden i belopp mellan modellerna är väsentlig där blandmodellen visar ett lägre resultat med 645 miljoner kronor för räkenskapsåret samt 15 201 miljoner kronor högre eget kapital.

Vi är av uppfattningen att fullfonderingsmodellen ger en mer rättvisande bild av resultat och ställning och har därför sedan tidigare år accepterat en sådan redovisning så länge även en redovisning enligt blandmodellen görs parallellt. Blandmodellen är fortsatt den som enligt lag är tillämplig när det gäller att beräkna balanskravsresultatet.

Ekonomisk styrning, finansiella mål

***Resultatmål:** Region Skånes resultat ska över en rullande femårsperiod, uppgå till minst två procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunal-ekonomisk utjämning och generella statliga bidrag.*

Resultatet ska också årligen uppfylla det lagstadgade balanskravet.

Region Skånes resultat 2022 uppgick till 2 897 miljoner kronor, vilket motsvarar 5,9 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunal-ekonomisk utjämning och generella statliga bidrag. Budgeterat resultat uppgick till 1 013 miljoner kronor. Det kortsiktiga resultatmålet och det lagstadgade balanskravet uppfylldes därmed. Under den senaste femårsperioden 2018–2022 har resultatet uppgått till 1,8 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag och det långsiktiga resultatmålet uppnås därmed inte. Med beaktande av jämförelsestörande poster, som särskilt för 2021 uppgick till stora belopp, uppnåddes både det kortsiktiga och långsiktiga resultatmålet.

Det ingående återställningskravet 2022 uppgick till 1 232 miljoner kronor. Med 2022 års balanskravsresultat på 2 247 miljoner kronor och en reservering till resultatutjämningsreserv, RUR, med ett belopp om 1 015 miljoner kronor finns inget återställningskrav kvar vid utgången av 2022.

***Finansieringsmål:** Investeringar ska så långt möjligt finansieras med egna medel. Upplåning kan användas för att delfinansiera större investeringsprojekt. Under 2022 bör självfinansieringsgraden (årets resultat och avskrivningar i förhållande till investeringsbelopp) uppgå till minst 50 procent för att inte äventyra skuldsättningsmålet.*

Resultatet och avskrivningarna 2022 uppgick till 4 671 miljoner kronor. Investeringarna uppgick till 4 300 miljoner kronor och därmed uppgick den totala självfinansieringsgraden till 109 procent. Därmed uppnåddes finansieringsmålet.

Skuldsättningsmål: *Region Skånes externa räntebärande nettolåneskuld får högst uppgå till 25 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunal-ekonomisk utjämning och generella statliga bidrag.*

Region Skånes externa nettolåneskuld, exklusive pensionsskuld, uppgick till 7 080 miljoner kronor vid årsskiftet, vilket motsvarar 14 procent av de samlade intäkterna. Därmed uppnåddes skuldsättningsmålet.

Verksamhetsstyrning, verksamhetsmål

För att uppnå god ekonomisk hushållning och visionen ”Framtidstro och livskvalitet” måste de fem övergripande mål som Region Skåne har beslutat om uppnås.

Styrelsen har ett ansvar för att regionen uppfyller kommunallagens krav på en god ekonomisk hushållning.

I årsredovisningen framkommer följande:

Mål	Måluppfyllelse
Bättre liv och hälsa för fler	delvis uppfyllt
Tillgänglighet och kvalitet	delvis uppfyllt
Hållbar utveckling i hela Skåne	delvis uppfyllt
Attraktiv arbetsgivare, professionell verksamhet	delvis uppfyllt
Långsiktigt stark ekonomi	ej uppfyllt
Samlad bedömning	delvis uppfyllt

I årsredovisningen framkommer vidare att det behövs fortsatt vidareutveckling och förbättring för att Region Skåne ska anses ha en god ekonomisk hushållning. Revisorerna delar denna bedömning.

Revisorerna har under året genomfört ett antal fördjupade granskningar, inom regionstyrelsens ansvarsområde, bland annat inom **direktupphandlingar**. Utifrån granskningen görs bedömningen att det föreligger brister i regionstyrelsens hantering och processer avseende granskade direktupphandlingar. Det avser såväl regionstyrelsens uppsiktsplikt som de verksamheter som regionstyrelsen är ansvarig driftledningsnämnd för. Särskilt kan nämnas att det finns brister i dokumentation av upphandlingar, bland annat rörande kontroll av befintliga ramavtal och konkurrensutsättning. Det saknas en systematisk styrning och kontroll från regionstyrelsens sida vad avser upphandlingar inom styrelsens ansvarsområde där bland annat Koncernkontoret ingår. Regionstyrelsen lever därför inte upp till de krav som ställs av aktuell lagstiftning, Konkurrensverkets krav samt Region Skånes interna regelverk.

Fördjupad granskning har även gjorts inom **Förebyggande arbete mot oegentligheter**. Utifrån granskningen görs bedömningen att kontrollmiljön kan stärkas ytterligare genom att den antikorrupsionspolicy som är under framtagande fastställs och implementeras i organisationen samtidigt som arbetet med att skapa en god kultur som bidrar till att förebygga risken för oegentligheter i verksamheterna fortsätter. Avseende visselblåsarfunktionen

görs bedömningen att den uppfyller de krav som ställs enligt visseblåsarlagen men att det saknas tillräcklig kännedom om den inom Koncernkontoret. Det sker vidare inte någon strukturerad uppföljning eller utvärdering av det förebyggande arbetet, utöver uppföljningen av internkontrollplanerna.

Under 2022 har arbetet med projektet **Skånes digitala vårdssystem (SDV)** fortsatt. Total budget för SDV uppgår till 1,7 miljarder kronor. Tidigare beräknad tidplan för implementering kommer inte vara möjlig att hålla. Revisorerna kommer fortsatt att följa SDV avseende både implementering och patientsäkerhet under 2023 och framåt.

Intern kontroll

Vi har granskat den interna kontrollen inom regionstyrelsen. Genomförda fördjupade granskningar visar på behov av att stärka den interna kontrollen. Vi bedömer sammantaget den interna kontrollen som inte helt tillräcklig.

Uppföljningen av nämndernas interna kontrollarbete, som faller under regionstyrelsens ansvar, presenteras i årsredovisningen liksom tidigare år, på en aggregerad nivå vilket minskar tydligheten.

Uppsiktsplikt

Uppsikten över nämnder och styrelser bedöms inte ha varit helt tillräcklig. Regionstyrelsen har ett ansvar för att Region Skånes olika verksamheter bedrivs effektivt och efter fastställda mål. Budgetunderskotten inom hälso- och sjukvården visar dock att vidtagna åtgärder för att förbättra ekonomin inte har varit tillräckliga. Vi noterar också att flera av de verksamhetsmässiga målen, bland annat avseende tillgängligheten till hälso- och sjukvård, inte uppnås.

Samlad bedömning

Vår bedömning är att Region Skånes resultatutveckling för 2022, förutom det långsiktiga resultatmålet, är förenlig med de av fullmäktige beslutade finansiella målen. Vi bedömer att Region Skånes ekonomiska situation sammantaget inte är förenlig med den långsiktigt starka ekonomi som fullmäktige har beslutat om. Region Skåne har i år, liksom tidigare år, redovisat resultat som inte uppfyller målet med god ekonomisk hushållning, vilket vi framfört upprepad kritik mot.

Resultatet för den samlade hälso- och sjukvården uppgår till -962 miljoner kronor. Vår bedömning är att den för hälso- och sjukvården upprättade budgeten för 2022, liksom tidigare år, inte var realistisk och därmed inte tillräckligt beredd.

Vi ser fortsatt allvarligt på Region Skånes ekonomiska situation. Flera av revisionens genomförda granskningar visar även på förbättringsområden inom verksamhetsstyrningen. Mot bakgrund av detta riktar vi även i år kritik mot regionstyrelsen.

Ansvarsprövning

Vi tillstyrker, trots kritik, att regionstyrelsen samt dess enskilda förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Hälso- och sjukvården

Under året har fördjupade granskningar genomförts inom området, bland annat:

- Produktivitet och effektivitet
- Verksamhetsstyrning

Utifrån granskningen av **Produktivitet och effektivitet** görs bedömningen att det i Region Skåne inte sker ett ändamålsenligt arbete för ökad produktivitet och effektivitet. Det saknas ett systematiskt helhetsgrepp om frågorna, vilket gör att mycket av arbetet mynnar ut i lokala och i sig positiva förbättringsarbeten. Dessa förbättringsprojekt och system är positiva men det är i allt väsentligt upp till respektive förvaltning, sjukhus eller klinik att driva arbetet för ökad produktivitet och effektivitet. Det finns således möjlighet att förbättra arbetet lokalt inom respektive styrelse men särskilt när det gäller den samlade regionövergripande produktionsstyrningen.

Utifrån granskningen av **Verksamhetsstyrning** görs bedömningen att verksamhetsstyrningen i Region Skåne fungerar utifrån ett formellt processperspektiv, men att den i praktiken inte är ändamålsenlig. Granskningen visar att den formella processen för verksamhetsstyrning finns och efterlevs men att den praktiska styrningseffekten, särskilt på kliniknivå, behöver förbättras för att anses som ändamålsenlig. Vidare är antalet mål fortsatt för många och behöver reduceras.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Verksamhet

Resultatet av nämndens uppdrag kopplat till den samlade hälso- och sjukvården i Region Skåne, har inte medfört att målen uppnås eller att måluppfyllelsen förbättrats, till exempel vad avser tillgängligheten. Av den övergripande uppföljningen framgår att resultatet för den samlade målbilden för kvalitet har försämrats något jämfört med 2021 och är långt ifrån målsättningarna.

Ekonomi

Hälso- och sjukvårdsnämnden har redovisat ett överskott om 318 miljoner kronor.

Intern kontroll

Nämndens interna kontroll bedöms sammanfattningsvis som tillräcklig.

Samlad bedömning

Vår bedömning av hälso- och sjukvårdsnämnden är att den interna kontrollen varit tillräcklig. Nämnden bedöms ha bedrivit verksamheten på ett inte helt ändamålsenligt sätt då resultatet av nämndens uppdrag kopplat till den samlade hälso- och sjukvården i Region Skåne inte har medfört att målen uppnås, till exempel vad avser tillgängligheten. Mot bakgrund av detta, riktar vi även i år kritik mot hälso- och sjukvårdsnämnden.

Ansvarsprövning

Vi tillstyrker, trots kritik, att hälso- och sjukvårdsnämnden samt dess enskilda förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Sjukhusstyrelserna Sus, Trelleborg, Ystad, Landskrona, Helsingborg, Ängelholm, Kristianstad och Hässleholm**Verksamhet**

Sjukhusstyrelsernas uppföljningar visar på en fortsatt svag måluppfyllelse där huvuddelen av målen inte har uppnåtts eller bara uppnåtts delvis.

Ekonomi

Sjukhusstyrelserna redovisar resultat som avviker negativt mot budget, sammantaget -1 385 miljoner kronor.

Vi konstaterar att av sjukhusstyrelserna vidtagna åtgärder för att nå en budget i balans har varit otillräckliga.

Intern kontroll

Sammanfattningsvis bedöms sjukhusstyrelsernas interna kontroll som tillräcklig.

Samlad bedömning

Vår bedömning av sjukhusstyrelserna är att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Måluppfyllelsen inom samtliga sjukhusstyrelser har varit fortsatt svag där huvuddelen av målen inte har uppnåtts eller bara uppnåtts delvis. Vidare har sjukhusstyrelserna under året bedrivit verksamheterna utifrån en ekonomisk synpunkt inte helt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att de ekonomiska underskotten och bristerna i den verksamhetsmässiga styrningen är betydande. Mot bakgrund av detta riktar vi även i år kritik mot sjukhusstyrelserna Sus, Trelleborg, Ystad, Landskrona, Helsingborg, Ängelholm, Kristianstad och Hässleholm.

Ansvarsprövning

Vi tillstyrker, trots kritik, att sjukhusstyrelserna Sus, Trelleborg, Ystad, Landskrona, Helsingborg, Ängelholm, Kristianstad och Hässleholm samt dess enskilda förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden

Vår granskning av psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden visar att uppdrag och verksamhet inte har bedrivits på ett helt ändamålsenligt sätt. Nämnden har bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna kontroll är tillräcklig. Mot bakgrund av att vissa mål inom tillgängligheten inte uppnås riktar vi även i år kritik mot psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden.

Ansvarsprövning

Vi tillstyrker, trots kritik, att psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden samt dess enskilda förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Primärvårdsnämnden

Vår granskning av primärvårdsnämnden visar att uppdrag och verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Nämnden har bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna kontroll är tillräcklig.

Ansvarsprövning

Vi tillstyrker att primärvårdsnämnden samt dess enskilda förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Regional utveckling, kollektivtrafik och kultur

Regionala utvecklingsnämnden

Vår granskning av regionala utvecklingsnämnden visar att uppdrag och verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Nämnden har bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna kontroll är tillräcklig.

Ansvarsprövning

Vi tillstyrker att regionala utvecklingsnämnden samt dess enskilda förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Kollektivtrafiknämnden

Vår granskning av kollektivtrafiknämnden visar att uppdrag och verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Nämnden har bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna kontroll är tillräcklig.

Ansvarsprövning

Vi tillstyrker att kollektivtrafiknämnden samt dess enskilda förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Kulturnämnden

Vår granskning av kulturnämnden visar att uppdrag och verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Vidare har nämnden under året bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna kontroll är tillräcklig.

Ansvarsprövning

Vi tillstyrker att kulturnämnden samt dess enskilda förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Övriga nämnder

Servicenämnden

Vår granskning av servicenämnden visar att uppdrag och verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Vår bedömning är att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Vidare har nämnden under året bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Ansvarsprövning

Vi tillstyrker att servicenämnden samt dess enskilda förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Personalnämnden

Vår granskning av personalnämnden visar att uppdrag och verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Vidare har nämnden under året bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna kontroll bedöms som tillräcklig.

Ansvarsprövning

Vi tillstyrker att personalnämnden samt dess enskilda förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Patientnämnden

Vår granskning av patientnämnden visar att uppdrag och verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Vidare har nämnden under året bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna kontroll är tillräcklig.

Ansvarsprövning

Vi tillstyrker att patientnämnden samt dess enskilda förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Gemensam nämnd för fastighets- och arbetsplatsanknutna tjänster

Vår granskning av gemensam nämnd för fastighets- och arbetsplatsanknutna tjänster, som gjorts tillsammans med revisionen i Kristianstad kommun,

visar att uppdrag och verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Vidare har nämnden under året bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna kontroll är tillräcklig.

Ansvarsprövning

Vi tillstyrker att gemensam nämnd för fastighets- och arbetsplatsanknutna tjänster samt dess enskilda ledamöter beviljas ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Godkännande av årsredovisning

På vårt uppdrag har KPMG AB granskat 2022 års redovisning och gör följande bedömning.

"Grundat på vår granskning har det framkommit omständigheter som ger oss anledning att anse att årsredovisningen inte fullt ut är upprättad i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning och god redovisningssed. Detta beror på den noterade avvikelserna beträffande pensionsredovisningen. Utöver denna avvikelse har det, med reservation för eventuella effekter av att granskningen inte utförts enligt internationella standarder för revision, inte framkommit omständigheter som ger oss anledning att anse att årsredovisningen innehåller några väsentliga felaktigheter."

Vi har sedan ett antal år accepterat redovisning enligt fullfonderingsmodellen förutsatt att även blandmodellen redovisas då fullfonderingsmodellen enligt internationellt erkänd god redovisningssed ger en mer rättvisande bild av resultat och ställning.

Vi tillstyrker att regionfullmäktige godkänner årsredovisningen.

Österslöv den 13 april 2023

Region Skånes revisorer

Louise Rehn Winsborg   Lars-Erik Lövdén   Eskil Engström

Gustavo Garcia   Cornelis Hermus   Conny Johansson

Ingrid Karlsson   Kerstin Lingebrant Vinka   Marie Nielsén*

Mats Svanberg   Göran Wagermark   Inger Åbonde

*

Marie Nielsén är jävig beträffande kollektivtrafiknämnden och har inte deltagit i revisionen av denna nämnd.